

Vietnamkríggjið hefur kostað eina milj. mannalív

Kríggið í Vietnam, sum byrjaði í 1959, hefur borið við sær ræðuligt mannfall, og hóast samráðingar um vápnahvöld, munnu tað tó vera tey fægstu sum halda, at útlitið fyri friði er bjart

Í minsta lagi eru ein miljón fólkl dripin í Vietnamkríggnum.

Kanska eru tað fleiri enn ein miljón. Ongi ávis töl eru til taks, hvussu nógv fólkl eru serd, og hvussu mong flóttar-fólkl eru.

Ætlan Fraklands um at gera Annam til hjálandaveldi í 1700 talinum fekk nógv mótsøðu. Annam er tað núverandi Norðurvietnam. Men kortini varð henda ætlan framd miðskeiðis í 1800 talinum, men tó eitt sindur viðgongdari við tað, at Cachinkina, núverandi Suðurvietnam, eisini varð gjørt til

hjálandaveldi. Laos og Cambodja vórðu londini, ið komu undir verju.

Men hetta hjálandatíðarskeið ið fekk sín enda, tá seinni heimsbardagi byrjaði. Hetta hendi eftir at Japan hevði her-seitt Indokina, eftir avtalu við fronsku stjórnina. Japan loyvdi eisini hópi av tjóðarrørslum at festa røtur, og ein av hesum rørslum, sum fekk sín týðning, var Vietminh, undir leiðslu av Ho Chi Minh.

1946

Aftaná ósemju millum Japan og Frakland, royndi Frakland at taka ræði í Indokina og samstundis kvetta livstráðin hjá teim mongu tjóðarrørslunum, ið Japan hevði loyvt at festa røtur, av.

Í fyrstu atlogu viðurkendi Frakland Vietnam sum tjóðveldi. Stjórn varð júst skipað í landinum, undir leiðslu av Ho Chi Minh.

Hetta var í mars mánaða 1946. Men hóast viðurkenning Fraklands av Vietnam, royndi Frakland at taka ræði frá nýskipaðu stjórnini, og í desember mánaða sama ár, byrjaði kríggið í Indokina.

Í árunum 1952—54 ókstist hjálpin úr USA munandi, og at enda hevði USA o. u. 2/3 av øllum útreiðslum í samband við kríggið.

Kríggið leikaði harðast á norðanfyrir.

Um somu tíð sum ST-fyrirreikingarnar í samband við Korea-kríggið, fór USA óbeinleiðis upp í kríggið í Indokina.

Tann fyrsti friðurin

Tey smáu ríkin, ið liggja framvið Kina, vórðu eisini í sera stórum vanda. Hesi ríkin vóru sammet við nokur kort, ið stan da oman á hvørjum øðrum, og tá tað fyrsta kortið rapar, rapa hini eisini. Í hesum føri varð hugsað, at um eitt av hesum ríkjum gjordist kommunistiskt, gjordust hini ríkin tað eisini.

Meðan kríggið í Indokina gekk sína gongd, kendist tað, sum Frakland fór at vera við undirlutan, og avgjordu vest-aveldini Frakland, Bretland og USA at kalla saman til eina alheims ráðstevnu, til tess at finna eina politiska loysn av kríggnum í Indokina og Korea.

Áðrenn henda ráðstevna varð sett, kringsettu fraklendingar Dieu Bieu Phu í Norðurviet-

Lyndon B. Johnson — helt fram við kríggnum.

nam. Kringsetingin vardi frá 14. mars til 7. mai 1954.

Tann 26. april varð ráðstevnan sett í Geneve, og tann 8. mai

Tann stillføri brotsmaðurin

JOHNSIGURD JOHANNESSEN týddi

1. PARTUR

Tann sunnudagurin fór aldri úr minni harra Pentons. Hann var tíðliga á fótum, hóast hetta var ikki vanligt sunnumornar.

Men harra Penton gjordist tó skjótt greiður yvir, hvi hann var farin so tíðliga á fótur: tað var júst í dag, at hann skuldi fara við nýggja motorbátinum á stuttleikaferð eftir Thempsen-ánni.

Í nógv ár hevði hann spart ser saman til ferðina. Dagin fyri hevði hann verið í banka-num og tikið út allan peningin, ið settur hevði verið inn til endamálið, og fekk hann útgjoldið 200 sterlingpund.

Tá ið ein hevur spart ser saman heili 200 pund er ein sera varin, og júst hetta hevði harra Penton verið.

Peningaseðlarnir vóru í eini peningamappu, sum lá í einari stórarí sigareskju. Omanyvir hevði hann lagt nokur pappir-stykki, og óvast lógu nakrar smáar sigarir. Tað sá tí út, sum var hetta ein vanlig sigar-eskja, alt samalt. Men kortini var hetta ikki nógmikið, til tess at tryggja peningin nógv væl.

Penton hevði lagt sigareskju-na í eina skuffu í skrivborði-num — aftast. Frammanfyri var ymist, sum t. d. gamlar rokn-ingar, lummabøkur o. s. fr.

Skuffan var læst, og varð lyk-

ilin lagdur í eitt lítið ílat, óvast á eini hill.

Spurt kann verða, hvi harra Penton var so varin við peningi sinum.

Jú, fyrst og fremst orsakað av, at peningurin varð spardur saman, og Penton visti, hvussu trupult tað er at spara í eini tíð tá lønin er lítill og ongin.

Harnest sýndi harra Penton varsemi, tá tað hovádu verið nógv innbrot í London seinastu tíðina.

Bráðliga kom órógv á Pen-ton. Hann leyp á fótur, fór inn- ar í stovuna, og tóktist alt í ein- um at verða meiri sinniligur.

Jú, í stovuni tyktist ikki verða nakað hent, síðan hann fór til hvíldar í gjárskvöldið.

Penton helt, at hann kundi leggja seg eina løtu aftrat, men avgjordi kortini at fara eftir morgunblaðnum, so hann kundi lesa okkurt. Meðan hann gekk yvir at úthúðini, helt hann tað kennast sera kaldligt í forstov- uni, og síðan varnaðist hann, hvi so var: *Rúturin í úthúðini var horvin!*

Penton tók ræðsluslugin í hurðina, *hon var læst*. Hann lá hurðina upp, men kundi ikki siggja glassplintur, hvørki innan- ella utanfyri, sum kun- du bera boð um, at ein rás- maður hevði gjørt seg inn á íbúð hansara.

Skuffan, har peningurin lá í!

Penton fór stórleypandi inn í stovuna og tók í skuffuna: *hon var læst*.

Men hetta bótti ikki, kortini. Penton fekk eyga á ílatið, og fór trilyndi við hondini eftir lykkinum. Jú, hann lá, sum hann hevði ligið. Skuffan varð latin upp. Penton tveitti pappir- ið burtur og tók í sigareskjuna.

Tær smáu sigarirnar lógu, sum tær hovádu, pappirstykkini lógu sum tey hovádu, peninga- mappan somuleiðis, *men tey 200 sterlingpundini vóru horv- in.*

Løtu seinni fekk lögreglan at vita um hendingina.

Penton spurdi um tað hovádu verið fleiri innbrot har um leið, hann búði. Lögreglan svaraði, at fráboðan Pentons um inn- brot var tað fjórða sama sunnu- morgunin. »Hetta er tað vanligu hvørja sunnunátt«, segði ein lögreglumaður. »Løgið, at tað skal hepnast so væl hjá honum«

»Hvønn tala tygum um?« spurdi Penton eitt sindur bilsin.

»Jú, vit vita, hvør brotsmað- urin er.« svaraði lögreglan.

»Tað er tann stillføri brotsmað- urin, sum hann verður nevnd- ur. Hann verður eisini nevndur maðurin við floyalshosu- num. Penton spurdi um pening- in, sum var stolin. Lögreglan svaraði, at tað var ógjorligt hjá Penton at fáa peningin aftur.

»Sum sagt, so vita vit, hvør

tann stillføri brotsmaðurin er, segði lögreglan, men okkum restar bert kristna navn han- sara. »Vit vita so mikið, at hann hevur gjørt nógv hundrad innbrot tey seinastu árin«.

Penton spurdi, mestsum burt- ur í øðrum heimi: »Hvi er brots- maðurin ikki tikin, meðni?«

Ein lögreglumaður smiltist og hugdi upp á hinar.

»Ja, hvi er tann stillføri brotsmaðurin ikki fyrri langari tíð handúkin?.....«

Lögreglan sendi beinanvegin frágreiðing til kanningardeil- ina hjá Skotland Yard.

Okkurt um 200 lögreglumenn vórðu settir at kanna viður- skiftini. Hvønn dag komu nýgg- ir upplýsingar um tann so- nevnda stillføra brotsmannin. Kanningardeildin hjá Skotland Yard tyktist verða framúrskar- andi, og sjáldan eydnast brots- monnum at sleppa langt burtur, tá kanningardeildin er komin upp í leikin. Brotsmenn verða væl kannaðir, alt verður skriv- að niður, t. d. hvussu pipan ella sigaretтин, um so er at brotsmaðurin roykir, verður tendrað, hárvøkstur, hvussu hann er klæddur o. s. fr. Men hvussu fór at verða hesaferð?

Viðvíkjandi tí stillføra brots- manninum var kanningardeildin komin eftir, at 1) hann nýti handskar ella okkurt sovorðið, til tess at ongi kennimerki skul- du verða, 2) hann hevði floyals-

hosur uttan á skónum, 3) hann gjordi bert slíkar royndir um náttina, 4) hevði eina ávisa leið tá hann skuldi fara til hús, aft- aná at hava brotið inn 5) at hann fyr; tað mesta, gjordi royndir sínar, har bert ein fa- milja búði, o.s.fr.

Tað, sum nú restaði, var, hvussu maðurin æt og bústaður hansara.

Í 1936 fekk Skotland Yard ein serstakan bólk at kanna málið.

Fyrsta frágreiðingin, sum varð givin, var henda:

Um leið 1930, byrjaði lög- reglumaðurin frásøgn sína, fin- gu vit fyrstu tíðindini um brots mannin. Hann hevði brotið inn í sama umráði einar 3-4 nætur á rað. Brotsmaðurin fekk altíð tað, hann hevði ætlað at tikið, men ongan tíð vórðu nokur fótaspor at ganga eftir.

Tey fyrstu árin sýndi hann mikið varsemi, kanska meiri enn hann sýnir nú á dagum. Tá gingu fleiri vikur millum hvørt innbrotið, meðan síðan 1933 eru vorðin styttri tíðarbil millum innbrotini. Vit vita, hvussu tann stillføri brotsmaðurin ar- beidir. Eg vil næstan siga, helt lögreglumaðurin fyrri, at vit kunnu ávisa klokkiðina og dagin, tá hann fer at bróta inn næstuferð, men spurningurin er bert: *Hvar verður næsta inn- brotið?*

(Framhald)